

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3 Intézet	Római Katolikus Didaktikai Teológia Intézet
1.4 Szakterület	Teológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés (B.A.)
1.6 Szak / Képesítés	Római katolikus didaktikai teológia

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Fundamentális teológia: valláskritika, kinyilatkoztatás						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Vik János						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve							
2.4 Tanulmányi év	1.	2.5 Félév	1	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező – alap

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					24
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					44
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					24
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					1
Vizsgák					1
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	94				
3.8 A félév össz-óraszama	150				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• nincsenek
4.2 Kompetenciabeli	• nincsenek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• táblával és vetítővel felszerelt előadóterem
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• táblával és vetítővel felszerelt előadóterem

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	A hitről való racionális számadás egyrészt „kifelé” kell, hogy történjen, vagyis azokkal szemben, akik nem-hívőként, illetve más hitűként kritikusan megkérdőjelezzik a keresztény hitet. Másfelől a számadás „befelé” is meg kell, hogy történjen: magáért a hívőért és a hitért önmagáért. A tantárggyal kapcsolatos tevékenységeken résztvevő egyetemi hallgatók kialakítják magukban a keresztény hitről való ésszerű számadás e két irányának a szakmai kompetenciáit.
Transzverzális kompetenciák	A hittudomány területén belül a fundamentális teológia feladatát a következőképpen lehet körül írni: A fundamentális teológia a keresztény hit ésszerűségének (racionálisának) igazolásával és alapjainak feltárásával foglalkozik. Mint tudományos teológiai diszciplína, annak a felfogásnak a kifejeződése, hogy a keresztény hit ésszerű (értelmes, megfontolt) kell, hogy legyen – illetve nem szabad észszerűtlennek, megfontolatlanak lennie. Ezzel a fundamentális teológia egy olyan ügyet szolgál a kereszténységben belül, amely bár széles körben elterjedt, de mégsem magától értetődő törekvés.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Az, hogy mennyire ésszerű valakinek a hite, az abban mérhető le, hogy milyen intellektuális gondossággal (pontossággal) és felelősséggel tesz eleget az igazság melletti elköteleződésnek. A fundamentális teológia bibliai alapelveként gyakran kerül előtérbe 1Pét 3,15: „Mindig legyetek készen arra, hogy válaszolni tudjatok mindenkinek, aki a bennetek lévő reménység okát kérdezi tőletek”.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	Ezzel pedig már meg is neveztük a fundamentális teológia, illetve ezen kurzus meghatározó két alapindítékát (motivációját): Apologetikus indíték (a hit racionális védelme) és megalapozó indíték (a teológia racionális megalapozása).

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Mi a hit? Avagy amire gondolunk, amikor hitet mondunk.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	VIK: <i>Reflexiók a hitről</i> , 7–17.
Mi a teológia? Avagy a hitről szóló reflexió tudományos művelése.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	VIK: <i>Reflexiók a hitről</i> , 19–31.
Mi az alapvető hittudomány? Avagy a teológia a nyitott, kritikus és önkritikus párbeszéd útján.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron	VIK: <i>Reflexiók a hitről</i> , 33–37.

	didaktikai módszerek alkalmazása	
Értelmetlen a vallásos beszéd? Avagy valláskritika az analitikus filozófiában.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	VIK: <i>Reflexiók a hitről</i> , 39–51.
Beszélni Istenről, de hogyan? Avagy a vallásos beszéd értelmezési modelljei.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	VIK: <i>Reflexiók a hitről</i> , 53–70.
Ésszerű-e a hit? Avagy a hit és a racionalitás fogalmának viszonyáról.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	VIK: <i>Reflexiók a hitről</i> , 71–91.
Be lehet Istent bizonyítani? Avagy érvek Isten létezése mellett.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	VIK: <i>Reflexiók a hitről</i> , 93–107.
A vallás nem más, mint emberi projekció? Avagy találkozás a funkcionális valláskritikával.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	VIK: <i>Reflexiók a hitről</i> , 109–119.
A szenvedés az ateizmus sarkköve? Avagy az istenhívő a vádlottak padján.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	VIK: <i>Reflexiók a hitről</i> , 121–132.
Megismerhető-e Isten? Avagy a kinyilatkoztatás hitének megismeréstani aspektusai.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	VIK: <i>Reflexiók a hitről</i> , 133–149.
Megbízható-e a vallásos tapasztalat? Avagy a hit és a tapasztalat kapcsolatáról.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	VIK: <i>Reflexiók a hitről</i> , 151–166.
Egyházon kívül nincs üdvösség? Avagy tájékozódás a vallások teológiája területén.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	VIK: <i>Reflexiók a hitről</i> , 167–177.
Természettudás és istenbeszéd. A természettudományos megismerés jelentősége a teológiai reflexió számára.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	KREINER: <i>Természettudás és istenbeszéd</i> , 31-33.
Összegző előadás		
Könyvészet:		

FRIES, Heinrich: *Fundamentaltheologie*, Graz ²1985.

HILPERT, Konrad – LEIMGRUBER, Stephan (Hgg.): *Theologie im Durchblick: Ein Grundkurs*, Freiburg 2008.

KLAUSNITZER, Wolfgang: *Glaube und Wissen. Lehrbuch der Fundamentaltheologie für Studierende und Religionslehrer*, Regensburg 1999.

KREINER, Armin: *Párbeszéd és igazság viszonya az egyházban*, (ford. Vik János), in: Korpics Márta – P. Szilczl Dóra (szerk.), *Szagrális kommunikáció. A transzcendens mutatkozása*, Budapest 2007, 143-156.

KREINER, Armin: *Naturwissen und Gottesrede. Die Bedeutung naturwissenschaftlicher Erkenntnis für die theologische Reflexion*, Hirschberg 58. (2005/6.), 341-345. Magyarul: KREINER, Armin: *Természettudás és istenbeszéd. A természettudományos megismerés jelentősége a teológiai reflexió számára* (ford. Vik János), in *Keresztény Szó* (2010/1), 31-33.

LOICHINGER, Alexander: *Frage nach Gott*, Paderborn 2003.

LOICHINGER, Alexander: *Ist der Glaube vernünftig? Zur Frage nach der Rationalität in Philosophie und Theologie*, Teil I und Teil II, Neuried bei München 1999.

MÜLLER, Klaus (Hg.): *Fundamentaltheologie. Fluchtlinien und gegenwärtige Herausforderungen*, Regensburg 1998.

SCHMIDT-LEUKEL, Perry: *Grundkurs Fundamentaltheologie. Eine Einführung in die Grundfragen des christlichen Glaubens*, München 1999.

VIK János: *Reflexiók a hitről. Kérdések, érvek és ellenvetések az alapvető hittudomány tárgykörében*, Kolozsvár 2017.

VON STOSCH, Klaus: *Einführung in die Systematische Theologie*, Paderborn 2006.

WERBICK, Jürgen: *Den Glauben verantworten. Eine Fundamentaltheologie*, Freiburg-Basel-Wien 2000.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezetés. Témák megbeszélése és kiosztása.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	
Teremtés és evolúció - Dawkins bemutatása.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	MCGRATH, Alister: <i>Dawkins Istene</i> , 1. fejezet.
A természettudomány és az ateizmus – Keresztény reakciók Darwin nézeteire.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	MCGRATH, Alister: <i>Dawkins Istene</i> , 2. fejezet.
A bizonyítékok szerepe a tudományban és a vallásban.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	MCGRATH, Alister: <i>Dawkins Istene</i> , 3. fejezet.
A mémek fölöslegessége.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	MCGRATH, Alister: <i>Dawkins Istene</i> , 4. fejezet.
A párbeszéd további lehetőségei tudomány és vallás között.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	MCGRATH, Alister: <i>Dawkins Istene</i> , 5. fejezet.

A tudomány és a vallás kapcsolatának négy szemléletmódja.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	BARBOUR, Ian G.: 1. fejezet.
Csillagászat és teremtés.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	BARBOUR, Ian G.: 2. fejezet.
A kvantumfizika következményei.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	BARBOUR, Ian G.: 3. fejezet.
Evolúció és folyamatos teremtés.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	BARBOUR, Ian G.: 4. fejezet.
Genetika, idegtudomány és emberi természet.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	BARBOUR, Ian G.: 5. fejezet.
Isten és a természet.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	BARBOUR, Ian G.: 6. fejezet.
A vallás váratlan újjáéledése.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	MCGRATH, Alister: <i>Az ateizmus alkonya</i> , 7. fejezet.
Posztmodernizmus: ateizmus és radikális változások a kultúrában.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	MCGRATH, Alister: <i>Az ateizmus alkonya</i> , 9. fejezet.
<p>Könyvészet:</p> <p>BARBOUR, Ian G.: <i>A természettudomány és a vallás találkozása. Ellenségek, idegenek vagy társak?</i> (ford. Dr. Both Előd), Pozsony 2009.</p> <p>DAWKINS, Richard: <i>Isteni téveszme</i> (ford. Kepes János), Budapest 2009.</p> <p>MCGRATH, Alister: <i>Dawkins Istene. Gének, mémek és az élet értelme</i> (ford. Dr. Both Előd), Pozsony 2008.</p> <p>MCGRATH, Alister: <i>Az ateizmus alkonya</i> (ford. Paulik Péter), Budapest 2008.</p>		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

<ul style="list-style-type: none"> A tantárgy tartalma összhangban van mindazzal, ami ezen a szakterületen történik az ország többi egyetemén és külföldön egyaránt. A tantárgy elébe megy azoknak az elvárásoknak és szakmai szabványoknak, amelyeket a teológia szakterületének kutatói megfogalmaztak.
---

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Feldolgozott anyag ismerete	vizsga	75%
	Interaktív jelenlét	számontartás	
10.5 Szeminárium / Labor	Minden releváns szöveg ismerete, egy választott téma bemutatása, résztvevők interaktív bevonása	megtartott referátum kiértékelése	25%
	Interaktív jelenlét	számontartás	

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

- **Milyen formában történik a félévvégi vizsgáztatás?** Szóbeli vizsga formájában. A teremben mindig három vizsgázó diák van jelen. A tételhúzást követően kb. 20 percet lehet készülni a felelésre. Ezt követően 10 percet kell beszélni a kihúzott tételben szereplő témáról. A fennmaradó 5 percben a vizsgáztató tanár tesz fel villámkérdéseket, ha ennek szükségét látja. Ha közvetlenül a tételhúzást követően a vizsgázó visszaadja a kihúzott tételt, másodikat is húzhat, ebben az esetben viszont két jeggyel kisebb lesz a végső értékelés.
- **Milyen forrásanyagból lehet majd felkészülni a vizsgára?** A tankönyv, amelyből fel lehet készülni a szóbeli vizsgára: Vik János: *Reflexiók a hitről. Kérdések, érvek és ellenvetések az alapvető hittudomány tárgykörében*, Kolozsvár, 2017, <http://www.editura.ubbcluj.ro/bd/ebooks/pdf/2082.pdf>, 2017.12.21.
- **Legkésőbb melyik dátumig kapják meg a diákok a vizsgatételsort?** A vizsgatételsort legkésőbb december 20-án kapja meg az évfolyam.
- **Hány százalékot ér a végén a vizsgajegy? S hány százalékot a szemináriumi jegy?** A szóbeli vizsga a végső jegy 75%-át jelenti, a szeminárium pedig annak 25%-át.
- **Sor kerül parciális vizsgára? Ha igen, melyik tanítási héten?** Nem lesz parciális vizsga.
- **Pontosan mi a feladata annak, aki nem tud eleget tenni a szemináriummal kapcsolatos jelenléti kötelezettségének?** Pontosán melyik dátumig kell majd elvégezni a pluszfeladatot? Szemináriumi foglalkozáson 75%-ban kötelező a jelenlét, tehát maximum 7x45 perc hiányzás megengedett. A megengedettnél több hiányzás indokoltságát a diák a szemináriumért felelős oktatóval előre megbeszéli, s azt is, hogy szükség van-e pluszfeladat elvégzésére, s ha igen, milyen határidőig kell azt benyújtani. Kötelező egy választott szemináriumi téma kidolgozása, bemutatása.

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

2022.04.27

Dr. Vik János

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

2022.04.30